

សេចក្តីសង្ខេប

Thesis Summary

Buddhism in The Present Khmer Thoughts

Introduction

In the world there is no country which has no religion. Religion is a power in social development. It is a tasty spiritual food to support human living towards happiness. Buddhism is the oldest religion among others in the world. Most of the people realize that this religion is virtually and truthfully perfect, that is why this religion is popular and worshiped by many countries, especially in Asia and Southeast Asia.

Historically, Khmer people have practiced Buddhism long ago; it dated back to the third century BC. It was in the Nokor Phnom Era reigned by King Srimaraka. But this religion has not been continuously practiced. It was changed in accordance with each historical stage. Buddhism has actively taken part in Khmer social development. It is popular among Khmer people and practice it faithfully.

Today, many countries in the world, as well as Cambodia, get the influence from globalization process. Many religion have come to Cambodia through organizations or associations. Some religion existed in Cambodia long ago and they are extending their influence now.

Facing this problem, can Buddhism which is the state religion, exist in Cambodia forever? Through many historical stages, how did Buddhism develop? What are the factors which reduce the value of Buddhism? And how can we increase the value of Buddhism?

The problems about urge me to choose this topic "Buddhism in The Present Khmer Thoughts" I will show all these issues as follow:

Chapter I : General Aspect of Belief in Religion in Cambodia.

This chapter is divided into three parts.

1. Khmer socio-culture in pre-history time. Demonstrate about Khmer knowledge belief in religion the way to live and social achievement in pre-history time.
2. Buddhism's theory. The main theory of Buddhist philosophy are Tipitaka, Four Noble Truths, Belief in Kamma ant the Law of Dependent Origination.
3. The Evolution of Buddhism in Cambodia. Focus on the evolution of Buddhism in Cambodia which happened in Khmer society since Nokor Phnom Era up to the present time.

Chapter II : Buddhism Belief in Khmer Thoughts

This is the main chapter of the thesis and is divided into three parts.

1. The influence of Buddhism in Khmer society. The influence of Buddhism has been put strongly in Khmer society especially in Belief, custom and tradition, art literature and politics in management and leading the country.
2. Buddhism and other fields in Khmer society. Buddhism has a close relation with other fields in Khmer society such as; education, health, economy, ...etc.
3. Buddhism is a high advantage of Cambodia. Buddhism is a straight way towards

happiness. Buddhism pagodas are schools of the children, meeting places of the people, accommodations for the students and bring in a lot of advantages for Cambodian people.

Chapter III : The Development of Buddhism in the present Khmer Thoughts

This chapter is divided into three main parts. They are :

1. Khmer consideration to Buddhism. The leaders of all level are attentive to Buddhism. The people have their right to choose religion. Some people use Buddha lockets and amulets because they believe in Buddhism religion.
2. The decrease of Buddhism in Khmer society. We found out that there are a lot of factors which decrease Buddhism in Cambodia such as; war, the lack of human resources, dispute...etc.
3. Some solutions to increase Buddhism in Cambodia. There are a lot of factors which increase Buddhism such as; education, discipline, dispute solving in pagodas and strengthen the quality of management and leading.

Conclusion

Through this study of “Buddhism in the present Khmer thoughts”, we can conclude that Buddhism in Cambodia has undergone a dramatic change and sometimes almost disappeared because of the war. However, it is still practiced by majority of Khmer people. The theory of Buddhism is logic and scientific and bring in happiness for the followers.

Buddhism has great contributions to Khmer society such as in education field, economy, social affairs culture and literature...etc.

Facing the globalization process, Buddhism seems to lose its popularity. This is due to the fact that there is the coming of other religions, the lack of human resources and especially some Buddhists and monks do not practice it faithfully and regularly.

To maintain and strengthen Buddhism in Cambodia we all have to immediately change the wrong things and inappropriate behavior. The ministry of cult and religion and other involved institutions have to pay more attention on these issues.

ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់

អក្សរកាត់

គ.ស

-ដ-

ដ.ឯ.ម.

ព.ស

ស.វ

BC.

ibid.

op. cit.

អក្សរពេញ

គ្រិស្តសករាជ

ដដែល

ដូចឯកសារមុន

ពុទ្ធសករាជ

សតវត្ស

Before Christ

ibidem

opere citato

មាតិកា

ឧទ្ទិសស្នាដៃ.....	i
សេចក្តីផ្តើមអំណរគុណ.....	ii
សេចក្តីសង្ខេប.....	iv
ពាក្យប្រើជាអក្សរកាត់.....	vi
មាតិកា.....	vii
លំនាំដើម.....	១
សេចក្តីផ្តើម.....	២

ជំពូកទី ១

ស្ថានភាពទូទៅនៃជំនឿសាសនានៅកម្ពុជា

I. សង្គម-វប្បធម៌ខ្មែរសម័យដំបូង.....	៦
១. វប្បធម៌ខ្មែរសម័យដំបូង.....	៦
ក. ពុទ្ធិរបស់ខ្មែរ.....	៧
ខ. ជំនឿសាសនាម្ចាស់ស្រុកឬជំនឿអ្នកតាអ្នកដូន.....	៨
២. សង្គមខ្មែរសម័យដំបូង.....	១៣
ក. របៀបរស់នៅក្នុងសង្គមខ្មែរសម័យដំបូង.....	១៤
ខ. សមិទ្ធផលសង្គមសម័យដំបូង.....	១៦
II. ទ្រឹស្តីព្រះពុទ្ធសាសនា.....	១៩
១. គម្ពីរព្រះត្រៃបិដក.....	១៩
ក. វិន័យបិដក.....	១៩
ខ. សុត្តន្តបិដក.....	២០
គ. អភិធម្មបិដក.....	២០
២. ចតុរារិយសច្ចៈ.....	២០
ក. ទុក្ខអរិយសច្ចៈ.....	២០
ខ. សមុទយអរិយសច្ចៈ.....	២១

គ.និរោធអរិយសច្ចៈ.....	២១
ឃ.មគ្គអរិយសច្ចៈ.....	២១
៣.ទស្សនៈកម្ម ផល.....	២២
៤.ទ្រឹស្តីបដិច្ចសមុប្បាទ.....	២៣
៥.ទ្រឹស្តីមួយចំនួនរបស់ព្រះពុទ្ធ.....	២៤
III. ការវិវត្តន៍នៃព្រះពុទ្ធសាសនានៅកម្ពុជា.....	២៧
១.សម័យនគរភ្នំ.....	២៩
២.សម័យចេនឡា.....	៣០
៣.សម័យមហានគរ.....	៣០
៤.ក្រោយសម័យអង្គររហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ.....	៣១
ក.សម័យលង្វែក.....	៣១
ខ.សម័យឧត្តុង្គ.....	៣១
គ.សម័យអាណានិគមបារាំង.....	៣២
ឃ.សម័យសង្គមរាស្ត្រនិយម.....	៣៣
ង.របបសាធារណរដ្ឋខ្មែរ.....	៣៣
ច.របបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យ.....	៣៤
ឆ.របបសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជានិងរដ្ឋកម្ពុជា.....	៣៤
ជ.សម័យបច្ចុប្បន្ន (១៩៩៣-២០០៣).....	៣៤

ជំពូកទី ២

ជំនឿបែបព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងគំនិតខ្មែរ

I. ឥទ្ធិពលពុទ្ធសាសនាចំពោះសង្គមខ្មែរ.....	៣៦
១. ផ្នត់គំនិតខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាតាមរយៈជំនឿ.....	៣៧
ក.ជំនឿបុណ្យ បាប.....	៣៧
ខ.ជំនឿកម្ម ផល.....	៣៧
គ.ជំនឿស្ថានសួគ៌ ស្ថាននរក.....	៣៨
ឃ.ជំនឿសច្ចៈ សុចរិត យុត្តិធម៌.....	៣៨

២. ផ្នត់គំនិតខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាតាមរយៈប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់.....	៣៨
ក. នៅពេលរៀបការ.....	៣៨
ខ. នៅពេលស្លាប់.....	៣៩
គ. ពិធីបុណ្យផ្សេងៗ.....	៣៩
៣. ផ្នត់គំនិតខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាតាមរយៈសិល្បៈ.....	៥៨
ក. គំនូរ-ចម្លាក់.....	៥៨
ខ. ប្រាសាទ.....	៥៩
គ. ស្តុប.....	៦៥
ឃ. ចេតិយ.....	៦៦
ង. វិហារ.....	៦៦
៤. ផ្នត់គំនិតខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាតាមរយៈអក្សរសិល្ប៍.....	៦៧
ក. អក្សរសិល្ប៍ពុទ្ធនិយមសុទ្ធសាធ.....	៦៧
ខ. អក្សរសិល្ប៍ពុទ្ធនិយមក្លែងក្លាយ.....	៦៩
គ. អក្សរសិល្ប៍ពុទ្ធនិយមក្លែងក្លាយហួសហេតុ.....	៧១
៥. ផ្នត់គំនិតខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនាតាមរយៈនយោបាយគ្រប់គ្រងនិងដឹកនាំប្រទេស.....	៧៣
II. ព្រះពុទ្ធសាសនានិងវិស័យផ្សេងៗនៅក្នុងសង្គមខ្មែរ.....	៧៤
១. ពុទ្ធសាសនានិងការអប់រំ.....	៧៤
ក. ការសិក្សានៅក្នុងវត្តអារាម.....	៧៥
ខ. ការវិវត្តន៍ពីសាលាវត្តមកសាលាទំនើប.....	៧៦
គ. ពុទ្ធិកសិក្សាពីអតីតកាលមកដល់បច្ចុប្បន្ន.....	៧៦
២. ពុទ្ធសាសនានិងសេដ្ឋកិច្ច.....	៧៨
ក. ទិដ្ឋភាពម្នីកត្តប្រយោជន៍បួនយ៉ាង.....	៧៨
ខ. លក្ខណៈអ្នកធ្វើជំនួញបីយ៉ាង.....	៧៩
គ. ហេតុដែលនាំអោយវិនាសទ្រព្យបួនយ៉ាង.....	៨០
ឃ. សុខរបស់គ្រហស្ថបួនយ៉ាង.....	៨១
ង. គ្រួសារស្តុកស្តម្ភនិងតាំងនៅយូរមិនបានព្រោះហេតុបួនយ៉ាង.....	៨២
៣. ពុទ្ធសាសនានិងចរិយាធម៌.....	៨២
៤. ពុទ្ធសាសនានិងសុខាភិបាល.....	៨៤

៥. ពុទ្ធសាសនានិងការអភិវឌ្ឍន៍.....	៨៦
៦. ពុទ្ធសាសនានិងសន្តិភាព.....	៨៧
៧. ពុទ្ធសាសនានិងសិទ្ធិមនុស្ស.....	៩២
៨. ពុទ្ធសាសនានិងប្រជាធិបតេយ្យ.....	៩៣
៩. ពុទ្ធសាសនានិងការផ្សះផ្សាជាតិ.....	៩៣
១០. ពុទ្ធសាសនានិងស្ត្រី.....	៩៤
១១. ពុទ្ធសាសនានិងនយោបាយ.....	៩៥
១២. ពុទ្ធសាសនានិងសង្គមជាតិ.....	៩៦
១៣. ពុទ្ធសាសនានិងអក្សរសាស្ត្រជាតិ.....	៩៨
១៤. ពុទ្ធសាសនានិងប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់.....	៩៨
១៥. ពុទ្ធសាសនានិងបរិស្ថាន.....	១០០
១៦. ពុទ្ធសាសនានិងទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិ.....	១០១
III. ព្រះពុទ្ធសាសនាជាឧត្តមប្រយោជន៍នៃប្រទេសកម្ពុជា.....	១០២
១. ព្រះពុទ្ធសាសនាជាផ្លូវត្រង់ទៅរកសេចក្តីសុខ.....	១០២
២. វត្តអារាមព្រះពុទ្ធសាសនាជាកន្លែងប្រជុំនៃមហាជន.....	១០៣
៣. វត្តអារាមជាសាលារៀននៃប្រទេសរបស់យើង.....	១០៣
៤. វត្តអារាមជាកន្លែងផ្សព្វផ្សាយនូវអក្សរសាស្ត្រខ្មែរអោយរស់នៅជាដរាប.....	១០៤
៥. បញ្ញត្តិពុទ្ធសាសនិកមានប្រយោជន៍ធំដល់ប្រទេសជាតិ.....	១០៥
៦. វត្តអារាមជាកន្លែងសំណាក់នៅរៀនសូត្ររបស់កុលបុត្រខ្មែរ.....	១០៦
៧. វត្តអារាមជាមន្ទីរពេទ្យរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ.....	១០៧
៨. វត្តអារាមជាស្ថានកំសាន្តរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ.....	១០៧
៩. វត្តអារាមជាទីបំភ្លឺសំរាប់បូជាសព្វប្រជាពលរដ្ឋ.....	១០៧
១០. វត្តអារាមជាកន្លែងសំរាប់ផ្តល់នូវបុណ្យកុសលគ្រប់យ៉ាង.....	១០៨

ជំពូកទី ៣

ការអភិវឌ្ឍន៍នៃលទ្ធិពុទ្ធនិយមក្នុងឆ្នាំគំនិតខ្មែរបច្ចុប្បន្ន

I. ការពិចារណារបស់ខ្មែរចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា.....១០៩

 ១. ការយកចិត្តទុកដាក់ពីថ្នាក់ដឹកនាំ.....១០៩

 ២. សេរីភាពនៃការជ្រើសរើស.....១០៩

 ៣. បន្ទោងខ្សែកនិងវត្ថុស័ក្តិសិទ្ធិផ្សេងៗ.....១១០

II. ការចុះខ្សោយនៃព្រះពុទ្ធសាសនាក្នុងសង្គមខ្មែរ.....១១១

 ១. កត្តាសង្គ្រាម.....១១១

 ២. កត្តាធនធានមនុស្ស.....១១២

 ៣. ឥទ្ធិពលនៃវប្បធម៌-សាសនាដទៃ.....១១២

 ៤. ព្រះសង្ឃក្លែងក្លាយនិងអធិករណ៍នៅក្នុងវត្តអារាម.....១១៣

 ក. ព្រះសង្ឃក្លែងក្លាយ.....១១៣

 ខ. អធិករណ៍នៅក្នុងវត្តអារាម.....១១៤

III. ដំណោះស្រាយមួយចំនួនដើម្បីពង្រឹងព្រះពុទ្ធសាសនានៅកម្ពុជា.....១១៧

 ១. ការសិក្សាអប់រំ.....១១៨

 ក. ផ្នែកពុទ្ធិកសិក្សា.....១១៨

 ខ. ផ្នែកសាលាចំណេះទូទៅ.....១១៨

 ២. ការពង្រឹងការបដិបត្តិធម៌-វិន័យ.....១១៨

 ក. ព្រះសង្ឃ.....១១៨

 ខ. ពុទ្ធបរិស័ទ.....១១៨

 ៣. ការពង្រឹងគុណភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងដីកនាំ.....១១៩

 ក. រចនាសម្ព័ន្ធ.....១១៩

 ខ. អភិបាលកិច្ចសង្ឃ.....១១៩

 ៤. ការដោះស្រាយអធិករណ៍និងការបំបាត់ព្រះសង្ឃក្លែងក្លាយ.....១១៩

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....១២២

គន្ថនិទ្ទេស.....១២៥

ឧបសម្ព័ន្ធ.....១២៩